

Konsumenträtt

Gotlands Elnät AB
Box 1095
621 21 Visby

Tillsyn avseende anslutnings- och överföringsskyldighet

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) avslutar tillsynen utan ytterligare åtgärder.

Beskrivning av ärendet

Gotlands Elnät AB (GENAB) publicerade i september 2017 ett beslut om att inte ansluta någon ny produktion i sitt elnät efter den 31 oktober 2017. Beslutet avsåg all ny produktion med undantag för sådan produktion som timme för timme helt förbrukas i den egna uttagsanläggningen.

Med anledning av beslutet inledde Ei tillsyn mot GENAB. Syftet med tillsynen har varit att utreda hur GENAB:s beslut förhåller sig till bestämmelserna om anslutnings- och överföringsskyldighet i ellagen (1997:857).

GENAB har skickat in ett yttrande till Ei samt getts möjligheten att vidare bemöta Ei:s frågor vid ett möte. I GENAB:s svar anges i huvudsak följande.

Grundförutsättningar

Gotland är kraftanslutet till det svenska kraftsystemet via det som kallas Gotlandslänken, vilken förbinder Gotland med fastlandet. Länken byggdes ursprungligen för att kunna förse Gotland med el från fastlandet. Matning från Gotland till fastlandet påbörjades i ett betydligt senare skede när även länken uppgraderades till att hantera detta.

I takt med att mer produktion installeras i GENAB:s nät ökar risken för att leveranssäkerheten till befintliga kunder understiger acceptabla nivåer. Det har tidigare funnits planer för Affärsverket svenska kraftnät att förlägga en ny ledning till Gotland med högre kapacitet än den nuvarande. Svenska kraftnät har nu meddelat att man inte längre avser att bygga den tilltänkta förbindelsen om den inte finansieras av GENAB.

Anslutningsskyldighet

Den anslutningsskyldighet som följer av ellagen gäller endast om inte särskilda skäl finns för att inte ansluta. Sådana särskilda skäl kan till exempel vara att det inte finns tillräckligt mycket kapacitet i ledningen eller i ledningsnätet. GENAB:s nät har i dagsläget en sådan begränsning på grund av Gotlandslänkens kapacitet. Eftersom den anslutna effekten närmat sig gränsen för vad GENAB satt för att upprätthålla godtagbar

leveranskvalitet har nu GENAB beslutat att inte ansluta någon mer produktion med hänvisning till kapacitetsbrist i nätet.

För att göra en smidig övergång till ett totalt stopp för nya produktionsanslutningar har GENAB meddelat att tillåta småskalig produktion i befintliga uttagsanläggningar (mikroproduktion) fram till den 30 juni 2018. Riskökningen för att denna tillkommande effekt ska påverka leveranskvaliteten är försvarbar enligt GENAB.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Definition

Med elektrisk anläggning avses en anläggning med däri ingående särskilda föremål för produktion, överföring eller användning av el.

Om olika delar av en och samma anläggning har skilda innehavare, anses varje sådan del som en särskild anläggning. Om en anläggning för användning av el är ansluten till en eller flera andra sådana anläggningar och är anläggningarna i samma innehavares hand, ska anläggningarna anses som en och samma anläggning. (1 kap. 2 § ellagen)

Anslutning

Den som har nätkoncession för område är, om det inte finns särskilda skäl, skyldig att på skäligen villkor ansluta en elektrisk anläggning inom området till ledningsnätet. Tvister om koncessionshavarens skyldigheter prövas av nätmyndigheten. (3 kap. 7 § ellagen)

Överföring av el

Den som har nätkoncession är skyldig att på skäligen villkor överföra el för annans räkning. (3 kap. 9 § första stycket ellagen)

Mindre produktionsanläggningar

En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere och som producerar el vars inmatning kan ske med en effekt om högst 43,5 kilowatt ska inte betala någon avgift för inmatningen. Detta gäller dock bara om elanvändaren under ett kalenderår har tagit ut mer el från elsystemet än han har matat in på systemet. (4 kap. 10 § tredje stycket ellagen)

Tillsyn

En tillsynsmyndighet får meddela de förelägganden som behövs för att trygga efterlevnaden av de föreskrifter och villkor som omfattas av tillsynen. (12 kap. 3 § ellagen)

Ei:s motivering till beslutet

Ei prövar tvister avseende nätägares anslutningsskyldighet. GENAB har beslutat att inte ansluta mer produktion till det gotländska elnätet. Beslutet i sig innebär inte att en tvist föreligger, eftersom Ei inte har mottagit någon begäran om prövning från någon som blivit nekad anslutning.

Kapacitetsbrist är enligt förarbetena (prop. 1996/97:136) ett godtagbart skäl för att neka anslutning. Utifrån rådande förutsättningar är det därför troligt att det finns grund för GENAB att begränsa anslutningen av ny produktion. Ei anser dock att en bedömning i varje enskilt fall måste göras. En producent som vill ansluta effekt som ryms inom nätets kapacitet ska inte kunna nekas på grund av att en annan producent som inte ryms inom kapaciteten blivit nekad tidigare. Ei kommer att göra en sådan bedömning i varje enskilt fall där någon begär prövning efter att ha blivit nekad anslutning för en viss effekt eller begär prövning av villkor för anslutningen.

Det finns därmed inte någon anledning för Ei att nu fatta beslut om eventuella åtgärder avseende GENAB:s anslutningsskyldighet.

Beträffande så kallad mikroproduktion gäller följande. En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere och som producerar el vars inmatning kan ske med en effekt om högst 43,5 kilowatt ska inte betala någon avgift för inmatningen om elanvändaren inte matar in mer el i systemet än vad hen tar ut. Vidare framgår det av ellagen att två användaranläggningar som är anslutna till varandra ska ses som en och samma anläggning om innehavaren är densamma. Om så är fallet är därmed en mikroproduktionsanläggning att jämställa med en anläggning för användning av el. Detta förefaller även vara lagstiftarens intention då det av förarbetena (prop. 2009/10:51 s. 1 och 12) framgår att mikroproduktionsanläggningar benämns som elanvändare.

Inkoppling av mikroproduktion är därför inte en anslutning i ellagens mening om en användaranläggning redan är ansluten till elnätet i samma punkt. Det ingår därmed i GENAB:s skyldighet att överföra el för annans räkning att kunna ta emot mikroproduktion från de anläggningar som redan är anslutna till elnätet och det finns inte någon möjlighet att neka inkoppling av sådan produktion.

GENAB har meddelat att mikroproduktion kommer att anslutas fram till den 30 juni 2018. Det finns därmed inte någon anledning för Ei att nu fatta beslut om eventuella åtgärder avseende GENAB:s skyldighet att överföra el för annans räkning. Om GENAB faktiskt kommer att vägra inkoppling av mikroproduktion avser Ei att på nytt inleda tillsyn i denna del.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Daniel Norstedt. Föredragande var Jerker Sidén.

Daniel Norstedt

Jerker Sidén

Skickas till

Gotlands Elnät AB (delges)